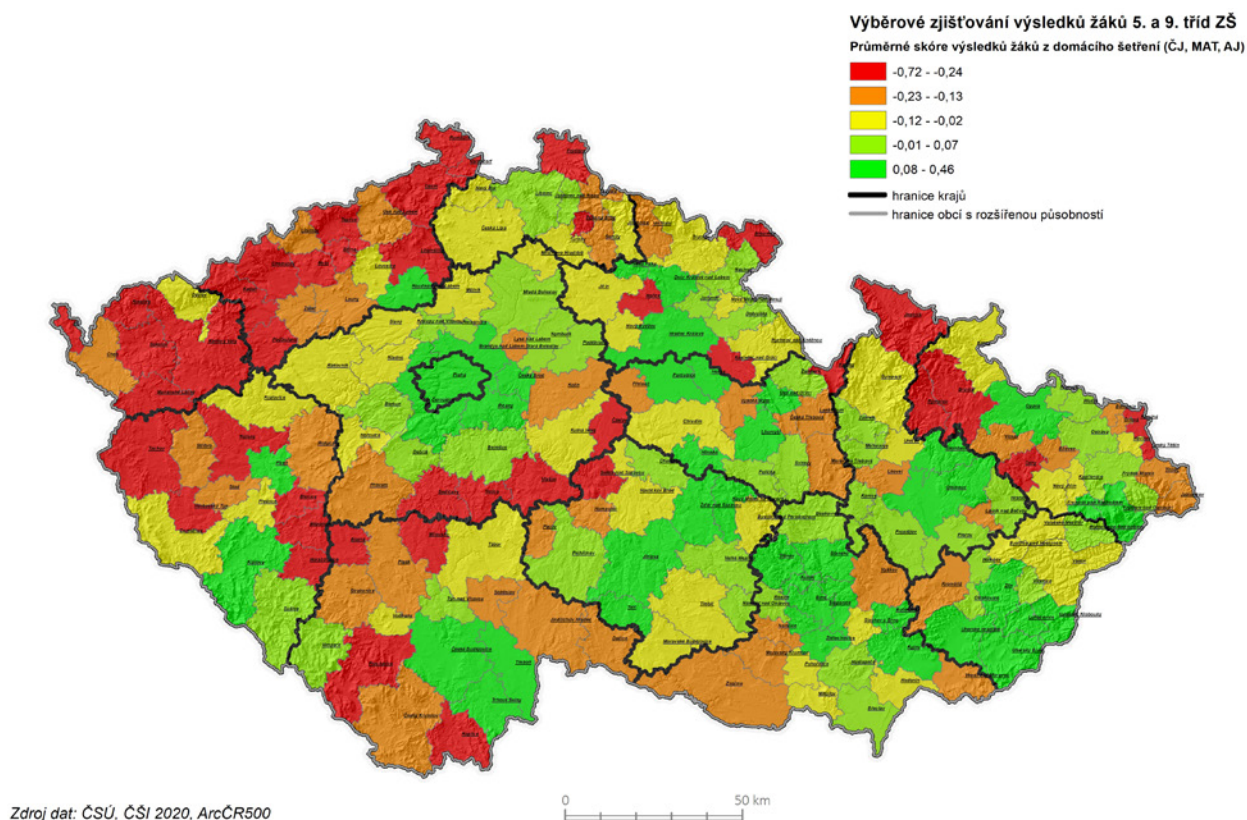

OBRÁZEK 2 | Prostorová diferenciacie výsledků žáků ve výběrovém zjišťování výsledků v roce 2017 na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Další část této kapitoly se věnuje mezikrajenskému srovnání faktorů podmínek a průběhu vzdělávání uvedených v tabulce č. 84, a to v kontextu zjištění vztahujících se k výsledkům vzdělávání (viz tabulka č. 83) a k socioekonomickým předpokladům krajů (viz tabulka č. 85).

5.1 Základní vzdělávání

Tabulka č. 86 představuje rozdělení krajů podle úrovně hodnoty sledovaných faktorů podmínek a průběhu základního vzdělávání do tří kategorií. V tomto kontextu je potřeba vnímat také omezení údajů v tabulce č. 86 uvedených, neboť neposkytují informace o velikosti a statistické významnosti rozdílů hodnot mezi jednotlivými kraji. I přes tuto skutečnost poskytují údaje v tabulce č. 86 uvedené některé náměty pro další diskusi územně podmíněných aspektů základního vzdělávání v krajích, a to primárně ve vazbě na naznačené silné a slabé stránky jednotlivých krajů.⁴⁶ Uvedme, že modře jsou podbarveny ty faktory, v nichž daný kraj vykazuje výrazněji horší hodnoty než kraje jiné.

Vedle izolovaného pohledu na postavení jednotlivých krajů poskytuje tabulka č. 86 také některé náměty úvah v širších souvislostech. V případě krajů, u nichž jsou v tabulce č. 85 naznačeny spíše lepší socioekonomické předpoklady, je možné pozitivně hodnotit sledované faktory podmínek a průběhu základního vzdělávání především pro případ hlavního města Prahy. Nižší hodnoty je v tomto pohledu možné pozorovat především pro faktory spojené se spoluprací učitelů, žáků a dalších aktérů vzdělávání, což může souviset s více konkurenčním vnitřním prostředím pražských základních škol a rovněž vyšším tlakem na výsledek ve vazbě na socioekonomické charakteristiky rodin žáků. Zároveň lze důvodně předpokládat, že více konkurenční prostředí se projevuje také ve faktorech souvisejících s atmosférou výuky. V tomto kontextu je dále potřebné uvést, že hodnocení vlivu konkurenčního či kooperativního prostředí výuky na vzdělávací výsledky žáků není jednoznačné a že existují argumenty pro pozitivní vliv obou přístupů.

V případě dalších krajů, které se vyznačují lepšími socioekonomickými předpoklady (Jihomoravský kraj, Středočeský kraj, Plzeňský kraj), vykazují některé ze sledovaných faktorů podmínek a průběhu základního vzdělávání horší hodno-

⁴⁶ Takto je možné například hodnotit vztah mezi horším hodnocením faktorů spolupráce v případě Libereckého kraje a vyšším zastoupením tzv. tradiční pracující třídy v populaci tohoto kraje, a to v kontrastu ke vztahu mezi lepším hodnocením těchto faktorů v případě Kraje Vysočina a vyšším zastoupením tzv. společenské třídy místních vazeb v populaci tohoto kraje (blíže pro vymezení uvedených společenských tříd viz krajské zprávy).